

Stadscriminoloog, straatintimidatie en broodje brandweer

Interview over het Integraal Veiligheidsplan van de gemeente Leiden met tips

“Veiligheid in de openbare ruimte staat steeds nadrukkelijker op de politieke agenda, ook in de gemeente Leiden”, vertelt Michael Holla, beleidsmedewerker Handhaving en Veiligheid. “Het onderwerp is op zich niet nieuw, maar hoe we daar als samenleving naar kijken wel. Nafluiten en sissen accepteren we als samenleving niet meer. En als mensen zich op straat minder veilig voelen, vinden we dat de overheid samen met de samenleving daar iets aan moeten doen. Dat is dan ook een belangrijk onderwerp en een nieuwe prioriteit in ons nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP).” Het CCV vroeg Michael Holla hoe het IVP tot stand is gekomen.

“Om tot ons IVP te komen, hebben alle collega’s in ons team een invulformat gekregen. In dat format vroegen we per thema naar de inhoud, de samenwerking met betrokken partijen en de (toekomstige) ontwikkelingen. Hierdoor kon snel een duidelijk overzichtsbeeld worden opgesteld. Een overzicht van waar wij op dit moment staan in de ontwikkeling van ons veiligheidsbeleid en waar de uitdagingen liggen. We merken dat op vrijwel alle thema’s al sprake is van samenwerking met een grote hoeveelheid partijen. De uitdaging zit dan ook vooral in het goed organiseren en doorontwikkelen van deze samenwerking en de aanpak. Mede op basis hiervan zijn ook de prioriteiten gesteld in het IVP”.

Zeven prioriteiten

“Het IVP bevat zeven prioriteiten. Die zijn verschillend tot stand gekomen. Aanpak ondermijning is evident als prioriteit, daar zetten we veel capaciteit op in. Dit was prioriteit en blijft het ook. Datzelfde geldt voor jeugdoverlast en de regie op jeugd. Bij nieuwe onderwerpen is het spannender. Denk bijvoorbeeld aan digitale veiligheid. Dat zien we als een sterk opkomend crimineel fenomeen, waar we wat mee moeten. Tegelijk is de vraag hoe je die aanpak lokaal gaat vormgeven. Welke onderwerpen binnen een containerbegrip en gemeentegrenzen overstijgend vraagstuk als digitale veiligheid geef je aandacht? Gaat het enkel om bewust maken van de risico’s? Bijvoorbeeld hoe je via Marktplaats of vergelijkbare sites kan worden opgelicht, of gaat het ook over bewustwording rondom des-informatie? Vervolgens moet je ook kijken naar welke partners hebben we hierbij nodig? Die aanpak moet nog echt vormkrijgen.”

De stadscriminoloog

“Ter versterking van onze informatiepositie bij het thema ‘veiligheid in de openbare ruimte’ doet de Stadscriminoloog vanuit de Universiteit Leiden in samenwerking met de gemeente en politie onderzoek naar de veiligheidsbeleving op straat in Leiden. En hoe we die met interventies kunnen vergroten. Dat sluit ook aan op onze inzet om de veiligheidsbeleving van meisjes en vrouwen in de openbare ruimte te vergroten. Bijvoorbeeld door onze deelname aan het Programma Veilige Steden”.

Broodje brandweer

“Preventie op het gebied van brandveiligheid is een ander thema. Dit thema komt deels voort uit de cijfers. Want we zien in Leiden een lichte toename van het aantal woningbranden, maar we kunnen dat niet direct duiden. Misschien was het een corona-effect, omdat mensen meer thuis waren. Of was er iets anders aan de hand? Dit thema blijft voor ons dus prioriteit. We richten ons nu op ouderen die langer thuis blijven wonen. Bijvoorbeeld met een mooi initiatief; de actie Broodje Brandweer. Ouderen kregen een uitnodiging om op de brandweerkazerne tijdens de lunch uitleg te krijgen over brandpreventie. Deze bijeenkomst werd goed bezocht.”

“Je moet elkaar leren begrijpen.”

Interne cultuurverschillen

“Binnen de gemeente staat de samenwerking tussen de collega's van het veiligheidsdomein en het sociaal domein steeds beter op de rit. We zien dat we elkaar ook steeds meer nodig hebben, bijvoorbeeld bij de aanpak van zorgcasuïstiek, maar bijvoorbeeld ook met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Zeker in het begin liepen allerlei vraagstukken door elkaar, zoals de organisatie van noodopvang en huisvesting, maar ook de sociale ondersteuning voor taallessen en onderwijs. Zeker bij een langdurige crisis speelt ook mee dat je als veiligheidsdomein samen met het sociaal domein moet kunnen omschakelen van een acute crisisaanpak naar een structurele aanpak. Je ziet daarbij dat de beide domeinen elkaar ook moeten vinden. Er zit een stukje cultuurverschil. Je moet elkaar leren begrijpen en elkaars taal leren spreken. Wat is je zienswijze en vervolgens je werkwijze?”

“Probeer de koppeling te blijven leggen tussen je ambities, je capaciteit en de randvoorwaarden.”

Burgerparticipatie

“Dat was het lastigste onderwerp voor ons. Hoe pakken we dat aan? We wilden de stem van de burger horen, maar merkten daarbij dat het heel lastig is om hieraan vorm te geven. Een overgroot deel van de onderwerpen leent zich slecht voor inspraak, omdat er eigenlijk geen keuze is of we zaken wel of niet doen, of welke prioriteit we hieraan geven. Ook onze beleidsmedewerkers participatiebeleid vonden dit een lastige. We hebben uiteindelijk de keuze gemaakt om geen vorm van inspraak te organiseren waarbij op voorhand de bandbreedte van het gesprek al zou zijn bepaald. Door gebruik te maken van databronnen in enquêtevorm, zoals de Veiligheidsmonitor en stads- en wijkenquête, hebben we geprobeerd om zo objectief mogelijk wel de mening en ervaringen van inwoners mee te nemen in het IVP.”

Stof tot discussie

“Het IVP is goed besproken en positief ontvangen in de Raad. Terugkijkend vind ik dat het proces soepel verlopen is. De toevoegingen die we vanuit de Raad hebben gekregen waren meer een explicitering van dingen die we al gaan doen. Van de VVD kregen we bijvoorbeeld het verzoek om ook een effectmeting te doen voor het onderwerp aanpak straatintimidatie. Daar dachten we zelf ook al over na. De Partij voor de Dieren wilde aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering in het IVP. Dat was voor ons nieuw en gaf wel wat stof tot discussie in de Raad. De Veiligheidsregio onderneemt al veel actie op dit punt en er is in de gemeente vorig jaar ook al een lokaal hitteplan opgesteld. Dit plan is onderdeel van de bredere aanpak van de gemeente op het gebied van klimaatadaptatie, maar heeft natuurlijk raakvlakken met het fysieke veiligheidsdomein. Dit onderwerp was niet specifiek benoemd in het IVP, maar heeft daarin nu wel een plek gekregen.”

GELEERDE LESSEN

Tot slot vroegen we Michael Holla om zijn drie lessons learned te geven aan zijn collega's die ook aan de slag gaan met het IVP.

1. Probeer de koppeling te blijven leggen tussen je ambities, je capaciteit en de randvoorwaarden. Bedenk bij het bepalen van je thema's en prioriteiten of je ook in staat bent om ze waar te maken. Anticipeer daarbij ook op de keerzijde van successen die je behaalt. Wij zien nu bijvoorbeeld dat onze grote hoeveelheid interventies vanuit de Aanpak Ondermijning, bijvoorbeeld via Bibob-onderzoeken, steeds vaker (juridische) tegenreacties oproept. Dit heeft uiteindelijk ook weer gevolgen voor de beschikbare capaciteit en de werkdruk.
2. Werk met een duidelijk format of invuldocument waarmee je je collega's bevraagt over hun thema's. Collega's kunnen er dan op een eigen gekozen moment goed over nadenken. Ook praktisch gezien scheelt dit een hoop tijd om input op te halen. Daardoor konden wij meer tijd besteden aan het verder uitwerken van de prioritering.
3. Het is een dooddoener, maar neem er ruim de tijd voor! Bedenk vooraf goed welke stappen onderdeel zijn van het proces. Maak ook vooraf de keuze of en hoe je burgerparticipatie wil vormgeven. Wij zijn effectief in januari begonnen en begin juni lag het IVP bij de Raad, inclusief 6 weken inspraakperiode.

Via deze link kun je het [Integraal Veiligheidsplan](#) van Leiden lezen.

Via deze link kun je het [format](#) dat Michael Holla heeft gebruikt downloaden.

Meer informatie over het opstellen van een IVP en voorbeelden daarvan vind je in [ons webdossier](#).

Colofon

Betrokken adviseurs: Lilian Tieman MBA

Redactie: Sophie de Clercq

Foto's: Pixabay, Shutterstock

Publicatiedatum: oktober 2023

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid